

Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF

***Mgr. Branislav Hudec, Mgr. Robert Kramár
Úrad podpredsedu vlády SR pre investície
a informatizáciu
CKO – Centrálny koordinačný orgán***

Používané skratky

- CKO** - Centrálny koordinačný orgán
- CO** - certifikačný orgán
- EDA** - Európsky dvor audítorov
- EK** - Európska komisia
- EŠIF** - európske štrukturálne a investičné fondy
- MP CKO** - metodický pokyn Centrálného koordinačného orgánu
- NFP** - nenávratný finančný príspevok
- OA** - orgán auditu
- OČTK** - orgány činné v trestnom konaní
- PMÚ** - Protimonopolný úrad SR
- OP** - operačný program
- RO** - riadiaci orgán
- SO** - sprostredkovateľský orgán
- ÚVO** - Úrad pre verejné obstarávanie
- VO** - verejné obstarávanie
- ŽoNFP** - žiadosť o nenávratný finančný príspevok
- ŽoP** - žiadosť o platbu

Centrálny koordinačný orgán

- Do 31. 5. 2016 úlohy CKO vykonával Úrad vlády SR
- Od 1. 6. 2016 bola sekcia CKO delimitovaná na novovzniknutý **Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu**
- **CKO koordinuje a usmerňuje subjekty v oblasti systému riadenia EŠIF**, vypracúva systém riadenia a jeho aktualizácie,
- zabezpečuje tvorbu informačného monitorovacieho systému **ITMS 2014+**,
- **monitoruje a hodnotí výsledky implementácie EŠIF**,
- **zabezpečuje prípravu stanovísk a pozícií SR k legislatívnym a strategickým dokumentom EÚ pre politiku súdržnosti**,
- **schvaľuje výzvy na predkladanie ŽoNFP**,
- je oprávnený vykonávať **krízové riadenie operačného programu** v prípade, ak záväzný plán nie je predložený alebo plnenie záväzného plánu príslušného operačného programu nedosahuje aspoň 80% a ak o tom rozhodne vláda SR na návrh predsedu vlády SR.

Kontrola verejného obstarávania

Právny základ:

- zákon č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní,
- zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní,
- smernice EP a Rady o verejnom obstarávaní,
- Systém riadenia EŠIF na programové obdobie 2014-2020, verzia 3 a 4, kapitola 3.3.7 „Kontrola VO“ - vydáva sekcia centrálny koordinačný orgán (CKO) na Úrade podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
- ❑ Aktuálny Systém riadenia EŠIF na programové obdobie 2014-2020, účinný od 21. septembra 2016 - verzia 4 (www.partnerskadohoda.gov.sk), verzia 5 v príprave
- ❑ !!! Prechodné ustanovenie, určenie rozhodnej verzie systému riadenia v závislosti od začatia postupu verejného obstarávania:
 - Kontrola VO, ktorej predmetom je postup zadávania zákazky, preukázateľne začatý do 17. apríla 2016, sa vykoná podľa Systému riadenia EŠIF, verzia 3.

Kontrolu „eurofondového“ verejného obstarávania vykonáva RO

RO vykonáva finančnú kontrolu postupu prijímateľa v oblasti VO podľa zákona č. 357/2015 Z. z., ktorá zahŕňa kontrolu:

- ☐ súladu postupu prijímateľa so ZVO od prípravy VO až po uzavretie zmluvy
- ☐ princípov a postupov stanovených ZVO
- a)** rovnaké zaobchádzanie;
- b)** nediskriminácia uchádzačov alebo záujemcov;
- c)** transparentnosť vrátane vylúčenia konfliktu záujmov;
- d)** hospodárnosť a efektívnosť,
- e)** proporcionalita (nový princíp podľa zákona č. 343/2015 Z. z.)
- ☐ postupov, na ktoré sa ZVO nevzťahuje (výnimky podľa § 1 ods. 2 až 12 zákona č. 343/2015 Z. z.)

- Predmetom kontroly je aj **kontrola vecného súladu predmetu obstarávania so schválenou ŽoNFP a účinnou zmluvou o NFP**
- **Výdavky deklarované v ŽoP**, ktoré vznikli v súvislosti s realizáciou výsledku VO, **nemôžu byť zo strany RO schválené skôr, ako RO riadne ukončí kontrolu VO**, ktorej záverom je pripustenie výdavkov do financovania
- Povinnosť prijímateľa predložiť dokumentáciu na kontrolu VO pred predložením prvej ŽoP **sa nevzťahuje na zákazky s nízkou hodnotou podľa § 117 ZVO**, ktoré môže prijímateľ predložiť aj súčasne so ŽoP
- Lehota na výkon kontroly VO začína plynúť **dňom nasledujúcim po dni doručenia dokumentácie, resp. odo dňa doplnenia dokumentácie**

Finančná kontrola verejného obstarávania – jednotlivé fázy kontroly

a) ex- ante kontrola pred vyhlásením VO „prvá ex-ante kontrola“,

- ☐ kontrola po podpise zmluvy o NFP, nadlimitné zákazky a podlimitné zákazky nad určitý finančný limit cez EKS
- ☐ kontrola v rámci národných a veľkých projektov (a nadlimitných zákaziek v rámci projektov technickej pomoci), pred podpisom zmluvy o NFP

b) ex-ante kontrola pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom „druhá ex-ante kontrola“,

- ☐ nadlimitné zákazky
- ☐ kontrola v rámci národných a veľkých projektov (a nadlimitných zákaziek v rámci projektov technickej pomoci), pred podpisom zmluvy o NFP

c) ex- post kontrola,

- ☐ štandardná a následná ex-post kontrola (podlimitné zákazky, nadlimitné zákazky, kontrola zákaziek s nízkymi hodnotami, e-trhovisko, centrálné verejné obstarávanie)

d) kontrola dodatkov.

Prvá ex-ante kontrola

- **Cieľ:** preventívne **eliminovať chyby a nedostatky** v návrhoch dokumentácie k VO
- **Nadlimitné zákazky** (aj nadlimitné zákazky s využitím e-trhoviska) a **podlimitné zákazky s využitím elektronického trhoviska**, ktorých PHZ je vyššia ako 40 000 eur pri tovaroch, potravinách a službách a 200 000 eur pri stavebných prácach a vyššia ako 200 000 EUR pri službách **podľa prílohy č. 1 ZVO** (sociálne služby a iné osobitné služby).

V prípade VO, v rámci ktorého viacerí prijímatelia nadobúdajú tovary, práce alebo služby prostredníctvom **centrálnej obstarávacej organizácie** → **ex ante posúdenie** podľa § 168 ZVO zo strany **ÚVO**.

Predmetom prvej ex-ante kontroly sú nasledovné dokumenty, ktoré predkladá prijímateľ:

- a) dokument preukazujúci **určenie predpokladanej hodnoty zákazky**, vrátane dokladov rozhodujúcich pre ich kalkuláciu,
- b) **návrh oznámenia o vyhlásení VO**,
- c) **návrh oznámenia o vyhlásení súťaže návrhov** (pri súťaži návrhov),
- d) **návrh výzvy na predkladanie ponúk** (pri podlimitnej zákazke),
- e) návrh oznámenia o zámere uzavrieť zmluvu (pri priamom rokovacom konaní),
- f) **návrh súťažných podkladov**,
- g) návrh súťažných podmienok (pri súťaži návrhov),
- h) odôvodnenie použitia súťažného dialógu, návrh výzvy na účasť, návrh informatívneho dokumentu (pri súťažnom dialógu),
- i) **návrh zmluvného formuláru obsahujúceho štandardné zmluvné podmienky, opis predmetu zákazky**, prípadné objednávkové atribúty (najmä konkrétne zmluvné špecifikácie a podmienky súťaže (v rámci súťaže realizovanej cez elektronické trhovisko).

❑ **Lehota na výkon prvej ex-ante kontroly:**

- **15 pracovných dní** a pri zákazkách cez e-trhovisko **10 pracovných dní**
- ❑ vyhlásenie alebo začatie realizácie VO zo strany prijímateľa pred riadnym ukončením prvej ex-ante kontroly zo strany RO → **možné podstatné porušenie zmluvy o NFP**
- ❑ ak RO určí v návrhu správy z kontroly opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, **prijímateľ** je povinný ich v stanovenej lehote (minimálne 5 pracovných dní a maximálne 10 pracovných dní) odstrániť a zaslať na RO takto upravenú dokumentáciu
- ❑ ak **prijímateľ** vyhlási VO v rozpore s požiadavkami RO vyplývajúcimi z výsledkov prvej ex-ante kontroly a v rámci expost kontroly RO sa zistí pochybenie pri VO súvisiace s týmto rozporom → nie je možná ex-ante finančná oprava → **VO nebude pripustené do financovania**

Druhá ex-ante kontrola

- **Nadlimitné zákazky vo fáze pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom** po vyhodnotení ponúk a ukončení revízných postupov.
- **Prijímateľ predkladá dokumentáciu v plnom rozsahu najneskôr do 10 pracovných dní** po dni, kedy by bol oprávnený podpísať zmluvu s úspešným uchádzačom.
- Lehota na výkon kontroly je **20 pracovných dní**.
- **ZMENA !!!** Nový zákon o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z. z. účinný od **18. apríla 2016** → **zapojenie ÚVO**
- § 169 ods. 2 nového ZVO: „*Ak ide o nadlimitnú zákazku alebo koncesiu, financovanú čo aj z časti z prostriedkov Európskej únie, kontrolovaný je povinný pred uzavretím zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody, pred ukončením súťaže návrhov, pred zadaním zákazky na základe rámcovej dohody alebo pred ukončením postupu inovatívneho partnerstva **podať úradu podnet podľa odseku 1 písm. b).***“

Postup pri druhej ex-ante kontrole

- I. RO vykoná finančnú kontrolu VO a v prípade identifikovaní **nedostatkov, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO a nie je možné ich odstrániť inak ako zrušením súťaže**, nepripustí výdavky do financovania → záverom kontroly je nesúhlas RO s podpísaním zmluvy prijímateľa s úspešným uchádzačom a RO **vyzve prijímateľa** na opakovanie procesu VO → **zákazka tak prestáva spĺňať podmienku financovania z prostriedkov EÚ** (nepodáva sa podnet na ÚVO)
- II. RO vykoná finančnú kontrolu VO a v prípade, že **nezistí** porušenie pravidiel VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO → **vyzve prijímateľa na podanie podnetu podľa § 169 ods. 2 ZVO.**
- III. RO vykoná finančnú kontrolu VO a v prípade, že **zistí** porušenie pravidiel VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO, ale ktoré **je možné odstrániť inak ako zrušením súťaže** (napr. znovu vyhodnotením ponúk) → **vyzve prijímateľa na podanie podnetu podľa § 169 ods. 2 ZVO.**

Rozhodnutie ÚVO pri druhej ex-ante kontrole

- ❑ V prípade, že ÚVO v rozhodnutí identifikuje nedostatky s možným vplyvom na výsledok VO, je **rozhodnutie ÚVO podkladom pre vypracovanie návrhu správy z kontroly**:
- ✓ V prípade rozhodnutia ÚVO **o zrušení súťaže** → pre prijímateľa záväzné → **RO** nepripustí výdavky do financovania.
- ✓ V prípade rozhodnutia ÚVO **o nariadení odstránenia protiprávneho stavu** → pre prijímateľa záväzné → **RO** preverí súlad postupu prijímateľa s rozhodnutím ÚVO.
- RO zistí porušenia s možným vplyvom, ktoré je možné odstrániť inak ako zrušením súťaže (napr. znovu vyhodnotením ponúk) → ÚVO vydá **rozhodnutie o zastavení konania** (nezistí nedostatky) → uvedeným nie je dotknutá zodpovednosť RO za výkon finančnej kontroly VO v zmysle čl. 125 ods. 4 všeobecného nariadenia → **RO môže požadovať, aby prijímateľ odstránil nedostatky.**

Súčinnosť RO a ÚVO pri druhej ex-ante kontrole, povinnosti prijímateľa

- ❑ **Kedy prijímateľ podáva podnet na výkon kontroly na ÚVO ??**
 - ✓ ak RO nezistí závažné nedostatky alebo
 - ✓ zistí nedostatky, ktoré je možné odstrániť inak ako zrušením súťaže
- ❑ **Náležitosti podnetu** zasielaného **prijímateľom** na ÚVO:
 - ✓ označenie príslušného RO/SO, operačného programu, názvu a čísla projektu, ktorého sa VO týka
- ❑ Dňom odoslania výzvy na podanie podnetu na ÚVO prestáva plynúť lehota na výkon kontroly → **vyzvanie prijímateľa na podanie podnetu na ÚVO tak plní funkciu výzvy na doplnenie chýbajúceho dokladu**, ktorým je právoplatné rozhodnutie ÚVO.
- ❑ Po doručení podnetu prijímateľa si **ÚVO vyžiada od príslušného RO predbežné závery z finančnej kontroly VO** a RO mu tieto závery bezodkladne poskytne, pričom v prípade identifikovaných nedostatkov RO uvedie, či tieto mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO.

Výhody vs. nevýhody nového systému druhej ex-ante kontroly

- ✓ Dvojitá kontrola verejného obstarávania (RO + ÚVO) → **účinnnejšia eliminácia nedostatkov.**
- ❑ **Predĺženie lehoty na výkon kontroly:**
 - Kontrola RO → **20 pracovných dní**
 - ÚVO rozhodne do **30 dní** odo dňa doručenia kompletnej dokumentácie v origináli → proti rozhodnutiu ÚVO je možné podať do **10 dní** odo dňa doručenia rozhodnutia odvolanie → Rada ÚVO rozhoduje o odvolaní v lehote **45 dní** → návrh správy z kontroly alebo správu z kontroly RO vydá do **15 pracovných dní** odo dňa doručenia právoplatného rozhodnutia ÚVO
- ✓ ak právoplatné rozhodnutie ÚVO nepotvrdí predbežné závery RO, vypracuje ÚVO sprievodný list, v ktorom uvedie informácie, prečo predbežné závery RO nemali alebo nemohli mať vplyv na výsledok VO
- ✓ ÚVO bude skúmať aj prítomnosť **rizikových indikátorov** → potreba spolupráce s PMÚ alebo orgánmi činnými v trestnom konaní → identifikáciu jednotlivých rizikových indikátorov spolu s krátkym odôvodnením oznámi ÚVO písomne RO bezodkladne po vydaní rozhodnutia.

Štandardná ex-post kontrola

- Nevzťahuje sa na VO, ktoré bolo predmetom druhej ex-ante kontroly
- Vo fáze **po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom**, pričom zmluva je platná a účinná
- Ak má **prijímateľ** informáciu, že v rámci daného VO bola vykonaná kontrola ÚVO, predloží na RO aj výsledok kontroly
- **Prijímateľ predkladá dokumentáciu v plnom rozsahu najneskôr do 10 pracovných dní** po zverejnení zmluvy s úspešným uchádzačom, resp. do 10 dní od zaslania oznámenia o výsledku do vestníka
- Lehota na výkon kontroly je **20 pracovných dní**
- ❑ Ak RO zistí porušenie princípov a postupov VO, ktoré **mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**
 - a) **nepripustí výdavky do financovania** v plnom rozsahu, alebo
 - b) **postupuje v zmysle metodického pokynu CKO č. 5 k finančným opravám**

Následná ex-post kontrola

- Vztahuje sa na všetky VO, ktoré boli predmetom riadne ukončenej druhej ex-ante kontroly
- Vo fáze **po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom**, pričom zmluva je platná a účinná
- Prijímateľ predkladá **dokumentáciu v plnom rozsahu najneskôr do 10 pracovných dní** po zverejnení zmluvy s úspešným uchádzačom, resp. do 10 dní od zaslania oznámenia o výsledku do vestníka
- Lehota na výkon kontroly je **7 pracovných dní**
- ☐ Predmetom kontroly je
 - a) **kontrola súladu podpísanej zmluvy s úspešným uchádzačom s jej návrhom** kontrolovaným v rámci druhej ex-ante kontroly,
 - b) **kontrola oprávnenosti osôb podpísať** predmetnú zmluvu,

c) kontrola zverejnenia tejto zmluvy v zmysle zákona o slobode informácií,

d) kontrola oznámenia o výsledku VO do vestníka ÚVO,

e) kontrola nových skutočností, ktoré neboli v čase výkonu druhej ex-ante kontroly známe, alebo z iných dôvodov neboli jej predmetom.

☐ Pokiaľ kontrola identifikuje nedostatky, ktoré je možné odstrániť (napr. nezverejnenie zmluvy), vyzve RO prijímateľa na ich odstránenie. Pokiaľ je možné tieto nedostatky odstrániť len úpravou zmluvy (formou dodatku), vyzve prijímateľa na vypracovanie a predloženie návrhu dodatku na kontrolu RO.

☐ Ak RO zistí porušenie princípov a postupov VO, ktoré **mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO** →

a) nepripustí výdavky do financovania v plnom rozsahu, alebo

b) postupuje v zmysle metodického pokynu CKO č. 5 k finančným opravám

Osobitné a prísnejšie pravidlá pre „eurofondové“ zákazky s nízkymi hodnotami podľa § 117 ZVO

- Kontrola vykonávaná vo fáze po podpise zmluvy s úspešným uchádzačom
- ak plnenie nie je založené na písomnom zmluvnom vzťahu, prekladá prijímateľ **objednávku** alebo iný doklad (napr. pokladničný blok)
- RO overuje, či **vynaložené náklady na obstaranie predmetu zákazky boli primerané kvalite a cene.**
- VO sa realizuje formou **prieskumu trhu.**
- Lehota na výkon kontroly je **20 pracovných dní**
- ✓ Zákazky podľa § 117 ZVO sa v zmysle verzie 4 Systému riadenia EŠIF delia na:
 - a) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH sa rovná, alebo presahuje 5 000 EUR („zákazky nad 5000 EUR“),**
 - b) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH je nižšia ako 5 000 EUR a zároveň presahujú 1 000 EUR („zákazky do 5000 EUR“)**

Zákazky nad 5000 eur

- ❑ Zákazky s nízkou hodnotou **na tovary, práce, služby, ktoré nie sú bežne dostupné na trhu**
- ❑ **Prijímateľ zverejňuje na svojom webovom sídle** zadávanie takejto zákazky **minimálne 5 pracovných dní** pred dňom predkladania ponúk.
- ❑ **Prijímateľ** je povinný v ten istý deň zaslať **informáciu o tomto zverejnení aj na osobitný mailový kontakt zakazkycko@vlada.gov.sk**, ktorý bude povinný túto informáciu následne zverejniť na svojom webovom sídle (**novinka od 1.4.2017!** prijímateľ v informácii uvedie, či sa jedná o zákazku na tovary, služby alebo stavebné práce).
- ❑ Prijímateľ je zároveň povinný **zaslať výzvu minimálne 3 vybraným záujemcom**. Musí sa jednať o subjekty, ktoré sú oprávnené dodávať službu, tovar alebo prácu v rozsahu predmetu zákazky.
- ❑ Ak prijímateľovi **nebude predložená žiadna ponuka** a splnil všetky postupy uvedené v predchádzajúcich odsekoch, **je oprávnený vyzvať na rokovanie** jedného alebo viacerých záujemcov, s ktorými rokuje o zadaní zákazky.
- ❑ **Metodický pokyn CKO č. 14 k zadávaniu zákaziek v hodnote nad 5 000 eur** – *vzťahuje sa aj na zákazky s nízkou hodnotou nad 5000 eur podľa prílohy č. 1 k ZVO (sociálne služby ...)*

Zákazky do 5000 eur

- ❑ Nie je potrebné predloženie písomných ponúk.
- ❑ **Prijímateľ** musí zdôvodniť výber úspešného uchádzača na základe **prieskumu trhu** – napr. cez web
- ❑ **Prijímateľ** je povinný **osloviť minimálne 3 potenciálnych záujemcov alebo identifikovať minimálne 3 potenciálnych dodávateľov** (napr. údaje na webových sídlach záujemcov).
- ❑ **Prijímateľ** nie je povinný zverejňovať zadávanie zákazky na svojom webovom sídle ani zasielať info na kontakt zakazkycko@vlada.gov.sk
- ❑ Kontrola zákaziek do 5 000 EUR sa môže vykonať ako súčasť kontroly predmetného výdavku v rámci ŽoP

Systém riadenia EŠIF, verzia 3, zákazky s nízkymi hodnotami podľa § 9 ods. 9

- a) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH sa rovná, alebo presahuje 5 000 EUR („zákazky nad 5000 EUR“),**
- b) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH je nižšia ako 5 000 EUR a zároveň presahujú 1 000 EUR („zákazky do 5000 EUR“),**
- c) zákazky, ktorých predpokladaná hodnota bez DPH sa rovná alebo nepresahuje 1 000 EUR („zákazky do 1000 EUR“).**

☐ Prijímateľ je povinný **osloviť minimálne 5 potenciálnych záujemcov v prípade zákaziek nad 5000 EUR a do 5000 EUR.**

☐ RO vykonáva kontrolu **zákaziek do 1000 EUR** na základe výsledku **analýzy rizík („AR 1000“ – Vzor CKO č. 29)**

☐ Vykonávanie AR 1000 - podpora ITMS2014+,

a) Medzi **rizikové faktory** v rámci AR 1000 patrí:

a) hodnota zákazky,

b) charakter zmluvného vzťahu,

c) počet takýchto VO predložených prijímateľom v danom kalendárnom roku, ktoré z dôvodu výsledku rizikovej analýzy neboli predmetom kontroly VO.

Kontrola VO zadávaná centrálnou obstarávacou organizáciou podľa § 15 ods. 2 a ods. 4 zákona č. 343/2015 Z. z. – verzia 4 systému riadenia

- ❑ **COO je povinná informovať príslušné RO o plánovanom vyhlásení centrálného VO** (písomným oznámením alebo prostredníctvom koordinačného výboru).
- ❑ **COO predkladá VO na ÚVO** za účelom výkonu **ex - ante posúdenia podľa § 168 zákona č. 343/2015 Z. z.** (RO nevykonávajú prvú ex-ante kontrolu).
- ❑ **Druhá ex-ante kontrola:** Ak ide o **nadlimitnú zákazku**, kontrolu vykonáva RO, ktorý je zároveň COO a následne COO zasiela **podnet na ÚVO v zmysle § 169 ods. 2.**
- ❑ **Ex-post kontrola:** RO, ktorý ako prvý ukončí **štandardnú ex-post kontrolu**, informuje ostatné RO (písomne alebo prostredníctvom koordinačného výboru).
- ❑ **Koordinačný výbor:** priestor na zaujatie jednotného stanoviska k zákazke, zadávanej formou centrálného VO.
- ❑ Výsledok stretnutia RO, resp. zasadnutia Koordinačného výboru po ukončení ex-post kontroly → **podklad pre záver** o pripustení financovania VO v plnom rozsahu, o pripustení do financovania s finančnou opravou alebo nepripustení do financovania v plnom rozsahu.

Kontrola VO v rámci schvaľovacieho procesu ŽoNFP alebo hodnotenia národného projektu

- ❑ V prípade, ak je vo výzve uvedené **vykonanie VO ako podmienka poskytnutia príspevku**.
- ❑ **Hodnota VO min. 30 %** z celkovej požadovanej hodnoty NFP.
- ❑ Súčasťou kontroly je aj **kontrola vecného súladu predmetu obstarávania** s predloženým projektom.
- ❑ VO sa predkladá v rámci konania o žiadosti o NFP **vo fáze po podpise zmluvy** s úspešným uchádzačom.
- ❑ Kontrola VO musí byť zabezpečená **v lehote na ukončenie schvaľovacieho procesu**.
- ❑ Závery kontroly VO sa prenesú do výsledku posúdenia ŽoNFP.
- ❑ V prípade **zistení, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**, RO uvedené vyhodnotí ako **nesplnenie podmienky poskytnutia príspevku** a rozhodne o nechválení ŽoNFP

Kontrola VO v rámci národných, veľkých projektov, ktoré sú súčasťou zoznamu projektov a kontrola projektov technickej pomoci, pred podpisom zmluvy o NFP

- ❑ Kontrolu VO môže vykonávať RO ako **prvú ex-ante kontrolu, druhú ex-ante kontrolu a následnú ex-post kontrolu**, ak sa jedná o nadlimitnú zákazku, alebo ako štandardnú ex-post kontrolu, ak sa jedná o podlimitnú zákazku alebo zákazku s nízkou hodnotou.
- ❑ Závery uvedené v kontrolnom zozname sú platné aj po schválení projektu a RO už následne nemusí vykonávať opätovnú kontrolu daného VO po podpise zmluvy o NFP.
- ❑ Súčasťou kontroly môže byť aj **vecná kontrola súladu s opisom projektu**.
- ❑ Ak kontrola RO **zistí porušenie princípov a postupov VO, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**, RO v záveroch kontroly uvedie, že **výdavky z predmetného VO nebudú pripustené do financovania v plnom rozsahu**, resp. určí nápravný mechanizmus, ktorý bude povinný budúci žiadateľ vykonať v rámci prípravy individuálneho projektu pred jeho predložením.

Systému riadenia EŠIF verzia 3

- Kontrola tohto typu **je povinná** a je vykonávaná vo fáze pred podaním žiadosti o NFP

Kontrola VO realizovaného cez elektronické trhovisko

- Elektronické trhovisko je informačný systém verejnej správy, ktorý slúži na zabezpečenie ponuky a nákupu tovarov, stavebných prác alebo služieb **bežne dostupných na trhu, ktorých hodnota je 5000 eur a viac** v prípade bežne dostupných tovarov, prác a služieb podľa zákona č. 343/2015 Z. z.
- Možnosť použiť trhovisko aj v prípade nadlimitnej verejnej súťaže na nákup tovarov alebo služieb.
- Bežná dostupnosť na trhu, všeobecná úprava v § 2 ods. 5 písm. o) ZVO:
 - ✓ *Bežne dostupnými tovarmi, stavebnými prácami alebo službami na trhu sú tovary, stavebné práce alebo služby, ktoré*
 1. *nie sú vyrábané, dodávané, uskutočňované alebo poskytované na základe špecifických a pre daný prípad jedinečných požiadaviek,*
 2. *sú ponúkané v podobe, v ktorej sú bez väčších úprav ich vlastností alebo prvkov aj dodané, uskutočnené alebo poskytnuté a zároveň*
 3. *sú spravidla v podobe, v akej sú dodávané, uskutočňované alebo poskytované pre verejného obstarávateľa a obstarávateľa, dodávané, uskutočňované alebo poskytované aj pre spotrebiteľov a iné osoby na trhu.*

☐ Test bežnej dostupnosti

Kontrola VO realizovaného cez elektronické trhovisko

- **Prvá ex-ante kontrola:** dokumentácia preukazujúca určenie PHZ, návrh zmluvného formuláru obsahujúceho štandardné zmluvné podmienky, opis predmetu zákazky, prípadné objednávkové atribúty
- Predmetom kontroly RO je aj skutočnosť, či nedovoleným rozdelením zákazky na viacero menších zákaziek nebol porušený § 6 ods. 16 ZVO
- Výkon **prvej ex-ante kontroly** v prípade zákaziek, ktorých PHZ je vyššia ako 40 000 eur pri tovaroch, potravinách a službách a 200 000 eur pri stavebných prácach
- **Ex-post kontrola:** prijímateľ je povinný predložiť dokumentáciu na kontrolu aj vo fáze **po vygenerovaní výslednej zmluvy** príslušným elektronickým informačným systémom a po jej zverejnení.
- Súčasťou dokumentácie je aj **protokol**, ktorý zachytávajúci celý priebeh zadania zákazky.
- Ak výsledok finančnej kontroly **nebude kladný, nie je splnená podmienka k nadobudnutiu účinnosti zmluvy** v súlade so všeobecnými zmluvnými podmienkami EKS (OPET).

Kontrola dodatkov

- **Povinnosť prijímateľa** predložiť na kontrolu RO návrhy všetkých **dodatkov** pred ich podpisom.
- Predmetom kontroly dodatkov je posúdenie ich súladu s **§ 18 ZVO**
- **Lehota** na výkon kontroly návrhu dodatku je **15 pracovných dní**.
- ❑ Ak RO zistí porušenie princípov a postupov VO, **záverom kontroly je nesúhlas RO s podpísaním dodatku**.
- ❑ Ak nezrealizovanie zmien vyplývajúcich z dodatku preukázateľne spôsobilo nemožnosť splnenia pôvodnej zmluvy, alebo by táto skutočnosť znamenala pre prijímateľa neprimerané ťažkosti, a ak aj napriek nesúhlasu RO prijímateľ takýto dodatok podpíše, je RO oprávnený následne postupovať v zmysle metodického pokynu CKO č. 5, ktorý upravuje postup pri určení finančných opráv za VO určením návrhu **ex-ante finančnej opravy**.
- **Po podpise dodatku** s úspešným uchádzačom, ktorého návrh bol predmetom kontroly RO, **zasiela prijímateľ tento dodatok na RO na jeho kontrolu**.

Kontrola postupov pri obstarávaní zákazky, na ktorú sa ZVO nevzťahuje

- Podrobnejšia úprava v **MP CKO č. 12** k zadávaniu zákaziek nespádajúcich **pod zákon o verejnom obstarávaní**.
- kontrola postupov pri obstaraní zákazky, ktoré podliehajú **výnimke podľa § 1 ods. 2 až 12 a § 8 ods. 3 ZVO** (finančné prostriedky určené na podporu rozvoja vidieka, poľnohospodárskej prvovýroby, potravinárstva, lesného a rybného hospodárstva)
- ✓ nadobúdanie existujúcich stavieb alebo **nájom existujúcich stavieb a iných nehnuteľností**
- ✓ niektoré zákazky na právne služby
- ✓ **in-house zákazky (tzv. vnútorné obstarávanie)**
- ✓ **zákazky tzv. horizontálnej spolupráce** (zadávané medzi verejnými obstarávateľmi navzájom)
- ✓ vytvorenie výsledkov duševnej tvorivej činnosti, vykonanie alebo použitie umeleckého výkonu
- ✓ dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Pravidlá pri obstarávaní zákaziek, na ktoré sa ZVO nevzťahuje

- každé použitie výnimky riadne zdôvodniť a podložiť relevantnou dokumentáciou
- v relevantných prípadoch → povinnosť použiť **prieskum trhu** (pravidlá definuje RO)
- **záväzný** prípad prieskumu trhu, ktorým sa má preukázať hospodárnosť → zákazka na nadobúdanie existujúcich stavieb alebo **nájom existujúcich stavieb** a iných nehnuteľností alebo nadobúdanie práv k nim
- **záväzný** prípad prieskumu trhu → zadávanie zákazky podľa **§ 1 ods. 12 písm. d)** zboru väzenskej a justičnej stráže (odsúdení a obvinení) a SOŠ (žiaci Strednej odbornej školy)
- **záväzný** prípad prieskumu trhu → zadávanie zákazky podľa **§ 1 ods. 12 písm. q)** verejnému obstarávateľovi podľa § 7 ods. 1 písm. a), jeho rozpočtovej alebo príspevkovej organizácii.
- Prieskum trhu by mal preukázať, že zákazka, ktorá bude zadaná priamo dodávateľovi v zmysle § 1 ods. 12 písm. d) alebo písm. q) zákona č. 343/2015 Z. z. je hospodárnejšia oproti výsledkom zisteným v rámci prieskumu trhu.

In-house zákazky

- Úprava v ustanovení **§ 1 ods. 4** zákona č. 343/2015 Z. z.
- Podmienky, ktoré musia byť splnené **kumulatívne** a zároveň musia byť splnené **počas celého trvania realizácie predmetnej zákazky**:
 - a) verejný obstarávateľ vykonáva nad právnickou osobou **kontrolu** obdobnú kontrole, akú vykonáva nad vlastnými organizačnými zložkami → má rozhodujúci vplyv na strategické ciele, ako aj významné rozhodnutia kontrolovanej právnickej osoby
 - b) viac ako **80% činností** kontrolovanej právnickej osoby sa vykonáva pri plnení úloh, ktorými ju poveril kontrolujúci verejný obstarávateľ alebo iné právnické osoby kontrolované týmto verejným obstarávateľom → vezme sa do úvahy priemerný celkový obrat za posledné roky, ak údaje nie sú dostupné → podnikateľský plán.
 - c) v kontrolovanej právnickej osobe nie je **žiadna priama účasť súkromného kapitálu** → ak bolo preukázané, že v čase zadávania zákazky prijímateľ vedel o vstupe súkromného kapitálu, výdavky sú neoprávnené.

Zákazky horizontálnej spolupráce

- Úprava v ustanovení **§ 1 ods. 10** zákona č. 343/2015 Z. z., ak je zmluva uzavretá výlučne medzi dvoma alebo viacerými verejnými obstarávateľmi
- Základné podmienky:
 - a) touto zmluvou sa ustanovuje alebo vykonáva spolupráca medzi zúčastnenými verejnými obstarávateľmi s cieľom zabezpečiť, aby sa **služby vo verejnom záujme**, ktoré musia poskytovať, poskytovali v záujme dosahovania ich spoločných cieľov,
 - b) vykonávanie spolupráce sa riadi výlučne aspektmi týkajúcimi sa **verejného záujmu** a
 - c) zúčastnení verejní obstarávatelia vykonávajú na otvorenom trhu **menej ako 20% činností**, ktorých sa spolupráca týka.

Pravidlá na predkladanie dokumentácie (in-house a zákazky horizontálnej spolupráce)

- povinnosť predložiť dokumentáciu na finančnú kontrolu obstarávania najneskôr **do 30 dní** odo dňa podpisu zmluvy
- súčasťou dokumentácie sú najmä nasledovné dokumenty:
 - a) zdôvodnenie zadávania zákazky formou in-house zákazky alebo horizontálnej zákazky,
 - b) zmluva, vrátane všetkých jej príloha a dodatkov,
 - c) doklady preukazujúce vykonávanie kontroly nad subjektom, napr. zriaďovacia listina, výpis z OR SR a pod.,
 - d) doklady preukazujúce podmienku vykonávania základnej činnosti pre verejného obstarávateľa - napr. výročné správy, auditné správy, účtovná závierka a pod. za posledné tri ukončené účtovné obdobia, alebo podnikateľský plán,

e) doklady preukazujúce neexistenciu priamej účasti súkromného kapitálu – napr. doklad potvrdzujúci právnu subjektivitu (napr. doklad o pridelení IČO, výpis z OR SR nie starší ako 3 mesiace ku dňu predloženia dokumentácie), zriaďovacia listina, zakladateľská listina,

f) preukázanie určenia hodnoty zákazky z pohľadu hospodárnosti,

g) doklady preukazujúce splnenie podmienok zákaziek horizontálnej spolupráce, najmä preukázanie verejného záujmu (napr. preukázaním nekomerčnej povahy spolupráce), preukázanie nižšieho ko 20 % podielu činností na otvorenom trhu (účtovná závierka)

- Ak RO identifikuje pri finančnej kontrole nesplnenie podmienok uvedených v MP CKO č. 12, resp. iné porušenie právnych predpisov SR a EÚ s vplyvom na oprávnenosť výdavkov, **vylúči výdavky takéhoto obstarávania z financovania v plnom rozsahu** → RO odporučí prijímateľovi postupovať v zmysle postupov a pravidiel ZVO.

Spolupráca s ÚVO, PMÚ a OČTK pri kontrole verejného obstarávania financovaného z fondov EÚ

Spolupráca s ÚVO

➤ Dohoda o spolupráci medzi ÚVO a CKO →

- a) ex-ante posúdenie dokumentácie** k pripravovanému VO – nadlimitné zákazky
- b) osobnú konzultáciu** k čiastkovému problému VO – nezávisle od postupu verejného obstarávania, limitu zákazky, alebo štádia procesu konkrétného VO,
- c) vypracovanie stanoviska** o súlade čiastkových problémov v rámci kontrolovaného VO so ZVO v štádiu pred uzavretím zmluvy,
- d) vykonanie kontroly VO pred uzavretím zmluvy** (druhá ex-ante kontrola) pri nadlimitných zákazkách, v závislosti od výsledku analýzy rizík – týka sa nadlimitných zákaziek vyhlásených podľa zákona č. 25/2006 Z. z.

Spolupráca s ÚVO

e) vykonanie kontroly VO po uzavretí zmluvy (ako súčasť štandardnej ex-post kontroly)

- ✓ v závislosti od výsledku analýzy rizík podlimitných zákaziek vyhlásených podľa zákona č. 343/2015 Z. z.
- ✓ v závislosti od výsledku analýzy rizík nadlimitných zákaziek vyhlásených podľa zákona č. 25/2006 Z. z.
- ✓ vykonanie kontroly VO po uzavretí zmluvy, ak ide o podnet podľa § 41 zákona o príspevku z EŠIF

f) spoluprácu pri vyhodnocovaní auditných zistení EK/EDA týkajúcich sa VO.

Analýza rizík – áno alebo nie vo vzťahu k spolupráci s ÚVO

- **Analýza rizík (Vzor CKO č. 32)**: nástroj, ktorý by mal identifikovať riziko z pohľadu potrebnej spolupráce s ÚVO
- Systém riadenia, verzia 3: analýza rizík sa vzťahuje na **druhú ex-ante kontrolu** a štandardnú ex-post kontrolu VO (**nadlimitné zákazky**)
- **Zmena !!! aktualizácia systému riadenia, verzia 4** → analýza rizík sa vzťahuje iba na **podlimitné zákazky v štádiu výkonu ex-post kontroly** → prečo iba podlimitné zákazky?? → odpoveď hľadajte v § 169 ods. 2 zákona č. 343/2015 Z. z.

Výsledok analýzy rizík:

VO nepredstavuje zvýšené riziko = RO nie je oprávnený zaslať VO na kontrolu ÚVO,

VO predstavuje určité riziko = RO je oprávnené zaslať VO na kontrolu ÚVO,

VO predstavuje zvýšené riziko = RO je povinné zaslať VO na kontrolu ÚVO.

Analýza rizík – kedy sa nevykonáva

- RO nemusí vykonať analýzu rizík:
 - a)** postup RO podľa § 41 zákona o príspevku z EŠIF (postup RO pri porušení pravidiel a postupov VO),
 - b)** VO, v rámci ktorého existuje mediálny podnet, indikujúci vážne porušenie ZVO,
 - c)** v rámci daného VO už bola zo strany ÚVO vykonaná kontrola,
 - d)** ak bola predložená 1 ponuka,
 - e)** ak boli predložené 2 ponuky a navrhované ceny v predložených ponukách sú vyššie ako PHZ

Analýza rizík – Vzor CKO č. 32 – rizikové kritériá

- Výška predpokladanej hodnoty zákazky
- Počet predložených ponúk v rámci daného verejného obstarávania
- Počet žiadostí o účasť pri užšej súťaži/súťažnom dialógu/rokovacom konaní bolo doručených (iba AR nadlimitných zákaziek)
- Viac ako dve podmienky účasti finančného a ekonomického postavenia
- Viac ako dve podmienky účasti technickej alebo odbornej spôsobilosti
- Použitie aj iných kritérií ako najnižšia cena
- Vylúčená ponuka / neprijatá ponuka
- Vylúčenie uchádzača z dôvodu mimoriadne nízkej ponuky
- Revízne postupy (žiadosť o nápravu, ktoré bola zamietnutá a/alebo námietky)
- VO predmetom ex-ante kontroly verejného obstarávania
- Použitý postup v procese verejného obstarávania (v prípade AR podlimitných zákaziek ide o postup podľa § 116 – výzva na rokovanie)

Spolupráca s PMÚ

- **Dohoda o spolupráci medzi PMÚ a CKO**
- RO pri kontrole skúma tzv. **rizikové indikátory** – zistenia z pohľadu možného porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže
- Spolupráca s PMÚ je podmienená predpokladanou hodnotou zákazky, alebo súhrnnou hodnotou dotknutých zákaziek, a to **vyššou ako 100 000 EUR**
- ❑ V zmysle dohody s PMÚ je RO oprávnený v prípade identifikovania možného porušenia hospodárskej súťaže:
 - a) písomne požiadať PMÚ o konzultáciu** (písomnú, osobnú alebo jej kombináciu) k vybraným častiam alebo zisteným skutočnostiam v rámci kontrolovaného VO a ich možného rozporu so zákonom o ochrane hospodárskej súťaže,
 - b) podať podnet z dôvodu podozrenia na porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže.**

Protisúťažné praktiky narúšajúce hospodársku súťaž

– Rizikové indikátory

- **Rizikové indikátory** – skutočnosti, ktoré zvyšujú pravdepodobnosť, že v rámci daného zadávania zákazky mohlo dôjsť k protiprávnemu konaniu. Najčastejšie sa vyskytujúce rizikové indikátory:
- ✓ **Rotácia úspešných uchádzačov** podľa regiónu, typu služby, tovaru alebo práce
- ✓ Neúspešný uchádzač je zazmluvnený úspešným uchádzačom ako subdodávateľ
- ✓ Niektorí uchádzači predkladajú opätovne svoju ponuku, avšak nikdy nie sú úspešní, resp. ani **nesplňajú podmienky účasti**
- ✓ Dvaja alebo viacerí uchádzači predkladajú spoločnú ponuku (ako skupina dodávateľov), avšak aspoň jeden z nich je dostatočne kvalifikovaný aby mohol podať ponuku sám
- ✓ **Predloženie tieňovej („krycej“) ponuky**
- ✓ **Nízky počet ponúk/žiadostí o účasť**
- ✓ **Podozrivé schémy v stanovovaní cien**

Možnosť vylúčiť uchádzača za možnú dohodu obmedzujúcu súťaž (§ 40 ods. 6 písm. g) zákona č. 343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní)

- verejný obstarávateľ **vylúči z verejného obstarávania** uchádzača alebo záujemcu, ak na základe dôveryhodných informácií má **dôvodné podozrenie, že uchádzač alebo záujemca uzavrel v danom verejnom obstarávaní s iným hospodárskym subjektom dohodu narúšajúcu hospodársku súťaž**
- **podmienka musí byť uvedená v oznámení** o vyhlásení verejného obstarávania alebo v oznámení použitom ako výzva na súťaž
- ✓ verejný obstarávateľ a v rámci konania o námietkach ÚVO posudzuje možné porušenie zákona o ochrane hospodárskej súťaže

...

Spolupráca s OČTK

- V prípade, ak RO zistí pri kontrole VO alebo kontrole obstarávania skutočnosti nasvedčujúce tomu, že bol alebo mohol byť spáchaný trestný čin, uvedenú skutočnosť v zmysle **oznami bezodkladne orgánom činným v trestnom konaní.**
- **RO zaeviduje nezrovnalosť**
- **Rizikové indikátory**, zamestnanec vykonávajúci kontrolu VO je povinný oboznámiť sa s rizikovými indikátormi, medzi ktoré patria napr.:
 - ✓ **Konflikt záujmov**
 - ✓ Predpokladaná hodnota zákazky tesne pod hranicou súťažného postupu
 - ✓ **Nízky počet ponúk**
 - ✓ Vysoký počet zadaní zákaziek jednému dodávateľovi

Spolupráca s OČTK – Rizikové indikátory

- **Rozdelenie zákaziek alebo nedovolené spájanie zákaziek**
- Kontaktné osoby nie sú zamestnanci verejného obstarávateľa
- Podmienky súťaže smerujú k **zvýhodneniu konkrétneho dodávateľa**
- Skrátenie reálneho časového rozpätia pre podanie ponuky, žiadosti o účasť
- Niektoré z položiek alebo častí ponuky sú oproti iným ponukám neprimerane nízke
- Vyhodnocovanie ponuky prijatej po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk
- **Zjavne vysoké ponukové ceny**
- Akékoľvek **sťažnosti** od neúspešných uchádzačov/záujemcov, **mediálne podnety**
- Vykonané **zmeny hneď po uzavretí zmluvy**, alebo pri podpísaní zmluvy

***Predstavenie Metodického
pokyn CKO č. 5 k určovaniu finančných
opráv za porušenie pravidiel
verejného obstarávania - pravidlá,
výška finančných opráv***

MP CKO č. 5 k určovaniu finančných opráv

- Cieľom MP CKO je definovať základné pravidlá, ktorými sú RO zodpovedné za implementáciu OP v rámci PO 2014 -2020, povinné sa riadiť pri určovaní výšky vrátenia poskytnutého príspevku alebo jeho časti (ex-post **finančné opravy**), alebo pri určovaní ex-ante **finančných opráv** pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania.
- MP CKO zohľadňuje a vychádza z **Rozhodnutia EK zo dňa 19.12.2013 č. C (2013) 9527**, ktorým Európska komisia dňa 19.12.2013 schválila usmernenie o určení finančných opráv uskutočňovaných EK.
- Následok porušenia pravidiel a postupov verejného obstarávania: **finančné opravy → prerušenie** lehoty na platbu (čl. 83 všeobecného nariadenia 1303/2013) alebo **pozastavenie** platieb (čl. 142 všeobecného nariadenia 1303/2013)

MP CKO č. 5 – rozsah pôsobnosti

- **RO je oprávnený** aplikovať finančné opravy v rámci týchto druhov finančnej kontroly VO:
 - ✓ štandardná ex-post kontrola,
 - ✓ následná ex-post kontrola,
 - ✓ kontrola zákaziek s nízkymi hodnotami
 - ✓ kontrola VO v rámci ktorého viacerí prijímatelia nadobúdajú tovary, práce alebo služby prostredníctvom centrálnej obstarávacej organizácie,
 - ✓ kontrola dodatkov.
- **RO nie je finančnú opravu oprávnený aplikovať** v nasledovných druhoch finančnej kontroly VO:
 - ✓ prvá ex-ante kontrola,
 - ✓ druhá ex-ante kontrola,
 - ✓ kontrola verejného obstarávania v rámci schvaľovania žiadosti o NFP,
 - ✓ kontrola verejného obstarávania národných projektov a veľkých projektov, ktoré sú súčasťou zoznamu projektov, pred podpisom zmluvy o NFP
 - ✓ finančná oprava v prípade zákaziek realizovaných cez elektronické trhovisko

Delenie finančných opráv

- Finančné opravy sa s ohľadom na moment identifikovania nedostatku verejného obstarávania delia na:
 - ✓ a) **ex – ante**
 - ✓ b) **ex – post**
- ☐ **Ex – ante finančná oprava** je individuálne zníženie hodnoty deklarovaných výdavkov z dôvodu zistení porušenia pravidiel VO. Výška individuálnej ex-ante finančnej opravy sa určí v zodpovedajúcej sume neoprávnených výdavkov, resp. ako percentuálna sadzba zo sumy oprávnených výdavkov zákazky v rámci schváleného NFP alebo jeho časti, a to **vo fáze pred úhradou dotknutej zákazky v ŽoP**, v rámci ktorej boli nedostatky identifikované.
- ☐ **Ex – post finančná oprava** sa uplatní **ak už došlo v zmysle predošlej definície k úhrade oprávnených výdavkov v ŽoP**, a súčasne postupuje RO podľa **§ 41 zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku z EŠIF**.

Zásady uplatňujúce sa pri určovaní výšky finančných opráv

- RO je povinný brať na zreteľ závažnosť a následky zisteného porušenia pravidiel VO, pričom **finančné opravy sa uplatňujú iba v prípade zistení, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**
- **Ak má porušenie len formálny charakter** bez skutočného alebo potenciálneho vplyvu na výsledok VO, **RO neurčuje finančnú opravu.**
- Pri určení percentuálnej sadzby vychádza RO z **prílohy č. 1** (zákazky podľa zákona č. 25/2006 Z. z.) **a prílohy č. 2** (zákazky podľa zákona č. 343/2015 Z. z.), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tohto metodického pokynu a určuje **finančné opravy vo výške od 5% do 100%.**
- Zistenia, ktoré **nie sú zaradené** do prílohy č. 1 a č. 2 k MP CKO č. 5 by sa mali **riešiť v súlade so zásadou proporcionality a podľa možnosti analogicky** s typmi nedostatkov uvedenými v prílohe tohto metodického pokynu alebo v prílohe k rozhodnutiu EK.

- **% sadzba uplatnená vo vzťahu k porušeniu zákona o VO je stanovená ako maximálna**, t.j. RO nemôže aplikovať vyššiu sadzbu, okrem najväčších prípadov, keď nedostatok priamo a preukázateľne zvýhodňuje konkrétneho uchádzača, alebo bol právoplatným rozhodnutím súdu preukázaný **trestný čin** podvodu vzťahujúci sa na dané verejné obstarávanie (§ 221 Trestného zákona) alebo trestný čin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev (§ 261 Trestného zákona) alebo trestný čin machinácie pri verejnom obstarávaní (§ 266 Trestného zákona).
- Obdobne v prípade právoplatného **rozhodnutia Protimonopolného úradu SR**, ktorým bolo dokázané porušenie hospodárskej súťaže **sa uplatní finančná oprava 100 %**, t.j. **vylúči sa predmetné verejné obstarávanie z financovania v plnom rozsahu**.

- V prípade, že v rámci % sadzby uplatnenej vo vzťahu k porušeniu je uvedená **možnosť zníženia tejto sadzby** na nižšiu hodnotu podľa závažnosti, musí byť toto zníženie zo strany RO **riadne odôvodnené**.
- V prípade zistenia viacerých porušení je RO povinný uplatniť jednu percentuálnu sadzbu, a to takú, ktorá sa vzťahuje na porušenie s vyššou sadzbou, teda **finančné opravy sa nespočítavajú**.
- V prípade, že RO identifikuje v rámci jedného postupu VO **zistenia spojené s rôznymi rozpätiami sadzieb finančných opráv**, napr. zistenie spojené s rozpätím finančnej opravy 5 až 25% a zistenie s rozpätím 5 až 10 %, určí spravidla 10 % alebo 25 % finančnú opravu, podľa závažnosti zistenia (týka sa aj zistení, ktoré je možné priradiť pod identický typ porušenia) → Najnižšiu sadzbu finančnej opravy je v prípade identifikácie viacerých zistení možné určiť iba v prípade, ak je toto zníženie zo strany RO riadne odôvodnené.

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania podľa § 41 zákona č. 292/2014 Z. z. (zatiaľ aktuálne znenie)

- **(1)** Ak poskytovateľ zistí **porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania**, vyzve prijímateľa v súlade s podmienkami zmluvy na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(2)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 1, **poskytovateľ podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie**.
- **(3)** Ak bolo na základe podnetu podľa odseku 2 **zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania** uvedené **v protokole**, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, **poskytovateľ rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve** podľa odseku 1, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(4)** Ak bolo na základe podnetu zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené **v protokole**, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a ak poskytovateľ nepostupoval podľa odsekov 1 až 3, poskytovateľ vyzve prijímateľa na vrátenie poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.
- **(5)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe výzvy podľa odseku 4, poskytovateľ rozhodne o vrátení jeden a pol násobku sumy uvedenej vo výzve podľa odseku 4, najviac však do výšky 100 % poskytnutého príspevku alebo jeho časti na predmet zákazky.

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania pri nadlimitných a podlimitných zákazkách podľa § 41 – novela zákona č. 292/2014 Z. z. – účinná od 1.6.2017

- **(1)** Ak poskytovateľ na základe vlastného podnetu alebo podnetu iného orgánu zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, prostredníctvom žiadosti o vrátenie vyzve prijímateľa vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúci sa na predmet zákazky; ak iný orgán ako poskytovateľ zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania a poskytovateľ s týmto zistením nesúhlasí, poskytovateľ podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie.
- **(2)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žiadosti o vrátenie podľa odseku 1, poskytovateľ podá podnet Úradu pre verejné obstarávanie.
- **(3)** Ak bolo na základe podnetu podľa odseku 2 zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v rozhodnutí, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a ak poskytovateľ za takéto porušenie vyzval prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúcich sa na predmet zákazky podľa odseku 1, poskytovateľ podá podnet správnomu orgánu na konanie podľa odseku 5.

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania pri nadlimitných a podlimitných zákazkách podľa § 41 – novela zákona č. 292/2014 Z. z. – účinná od 1.6.2017

- **(4)** Ak bolo na základe podnetu zistené porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania uvedené v rozhodnutí, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, a ak poskytovateľ za takéto porušenie nevyzval prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť na predmet zákazky podľa ods. 1, poskytovateľ bezodkladne po doručení rozhodnutia vyzve prijímateľa prostredníctvom žiadosti o vrátenie vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúcich sa na predmet zákazky. Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žiadosti o vrátenie, poskytovateľ podá podnet správnomu orgánu na konanie podľa ods. 5.
- **(5)** Správny orgán na základe podnetu podľa odseku 3 alebo odseku 4 rozhodne o vrátení sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie podľa odseku 1 alebo odseku 4.
- ...
- **(12)** Rozhodnutie Rady Úradu pre verejné obstarávanie podľa osobitného predpisu je preskúmateľné súdom na základe žaloby riadiaceho orgánu, orgánu auditu alebo certifikačného orgánu. Žaloba musí byť podaná najneskôr do siedmich rokov odo dňa právoplatnosti napadnutého rozhodnutia.

Postup pri porušení pravidiel a postupov verejného obstarávania pri zákazkách s nízkou hodnotou podľa § 41a – novela zákona č. 292/2014 Z. z. – účinná od 1.6.2017

- **(1)** Ak poskytovateľ na základe vlastného podnetu alebo podnetu iného orgánu zistí porušenie pravidiel a postupov verejného obstarávania, ktoré malo alebo mohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, prostredníctvom žiadosti o vrátenie vyzve prijímateľa vrátiť poskytnutý príspevok alebo jeho časť vzťahujúci sa na predmet zákazky.
- **(2)** Ak prijímateľ nevráti poskytnutý príspevok alebo jeho časť na základe žiadosti o vrátenie podľa odseku 1, poskytovateľ podá podnet správneho orgánu na konanie podľa odseku 3.
- **(3)** Správny orgán na základe podnetu podľa odseku 2 rozhodne o vrátení sumy uvedenej v žiadosti o vrátenie podľa odseku 1.

Doplnené pravidlo k archivácii dokumentácie k VO – § 39 ods. 3

- **(3) Prijímateľ a partner je povinný uchovávať v origináli kompletnú dokumentáciu** týkajúcu sa realizácie projektu, **verejného obstarávania**, účtovnú dokumentáciu podľa odseku 1, evidenciu podľa odseku 2 a inú dokumentáciu týkajúcu sa projektu v súlade s osobitným predpisom **do 31. decembra 2028** alebo aj po tomto dátume, ak do 31. decembra 2028 nedošlo k vysporiadaniu finančných vzťahov medzi poskytovateľom a prijímateľom podľa § 41 až 43 a v súlade so zmluvou alebo rozhodnutím podľa § 16 ods. 2; rovnopis zmluvy, rámcovej dohody alebo koncesnej zmluvy, uzavretej ako výsledok verejného obstarávania, je prijímateľ a partner povinný uchovávať počas celej doby jej trvania.

Novelou zákona č. 292/2014 Z. z. sa mení a dopĺňa zákon o verejnom obstarávaní

- Nový inštitút → **preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania na základe podnetu oprávneného orgánu** (RO, OA, CO) → cieľ je zabezpečiť preskúmateľnosť prvostupňových rozhodnutí ÚVO a umožniť postup podľa § 41 zákona č. 292/2014 Z. z. → docieľiť vrátenie príspevku od prijímateľa

§ 179a Preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania na základe podnetu oprávneného orgánu

(1) *Rada na základe podnetu riadiaceho orgánu podľa osobitného predpisu, orgánu auditu podľa osobitného predpisu, alebo certifikačného orgánu podľa osobitného predpisu preskúma rozhodnutie podľa § 174 a rozhodnutie podľa § 175, proti ktorému*

- a) nebolo podané odvolanie a ktoré je právoplatné,*
- b) bolo podané odvolanie, pričom konanie o tomto odvolaní bolo zastavené,*
- c) bol podaný podnet podľa tohto odseku, pričom konanie o tomto podnete bolo zastavené z dôvodu podľa § 177 ods. 10 písm. a), c) alebo d).*

- **Rada ÚVO rozhodne do 45 dní** odo dňa doručenia kompletnej dokumentácie v origináli na ÚVO.
- Rada ÚVO rozhodnutie zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, v opačnom prípade podnet zamietne.
- Proti rozhodnutiu rady ÚVO nemožno podať opravný prostriedok, ale je preskúmateľné súdom.

Najčastejšie typy porušení a % sadzby finančných opráv podľa prílohy č. 2 k MP CKO č. 5 (zákazky podľa zákona č. 343/2015 Z. z.)

- **Nedodržanie postupov zverejňovania zákazky, 100 %, ale v prípade nadlimitných zákaziek, v rámci ktorých nebolo oznámenie zverejnené v úradnom vestníku EÚ, ale zadávanie zákazky bolo korektne zverejnené vo vestníku ÚVO sa uplatňuje finančná oprava 25 %**
- **Nedovolené rozdelenie predmetu zákazky alebo nedovolené spájanie predmetov zákaziek, 100 % - vzťahuje sa na každú z rozdelených zákaziek, 25 % v prípade zákaziek, v rámci ktorých bol obídený postup zadávania nadlimitnej zákazky (a teda v rámci nich nebolo zverejnené oznámenie o vyhlásení VO v úradnom vestníku EÚ), ale zadávanie zákazky bolo korektne zverejnené vo vestníku ÚVO. 25% v prípade, ak bol obídený postup zadávania nadlimitnej alebo podlimitnej zákazky v dôsledku zahrnutia takej dodávky tovaru alebo poskytnutých služieb, ktoré nie sú nevyhnutné pri plnení zákazky na stavebné práce do PHZ. 10 % - v ostatných prípadoch nedovoleného spájania rôznorodých zákaziek.**

Najčastejšie typy porušení a % sadzby finančných opráv podľa prílohy č. 2 k MP CKO č. 5

- **Nedodržanie minimálnej zákonnej lehoty na predkladanie ponúk** alebo nedodržanie minimálnej zákonnej lehoty na predloženie žiadosti o účasť, finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Stanovenie lehoty na prijímanie žiadostí o súťažné podklady** (vzťahuje sa na verejnú súťaž, súťaž návrhov alebo podlimitné zákazky), finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Nedodržanie postupov zverejňovania opravy oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania** v prípade predĺženia lehoty na predkladanie ponúk predĺženia lehoty na žiadosti o účasť, finančná oprava **5 % až 10 %**
- **Neoprávnené použitie rokovacieho konania so zverejnením**, finančná oprava **5 % až 25 %**
- **Neoprávnené použitie priameho rokovacieho konania**, finančná oprava **100 %**

Najčastejšie typy porušení a % sadzby finančných opráv podľa prílohy č. 2 k MP CKO č. 5

- **Nezákonné a/alebo diskriminačné podmienky účasti a/alebo kritéria na vyhodnotenie ponúk stanovené v súťažných pokladoch alebo oznámení, finančná oprava 5 % až 25 %**
- **Podmienky účasti nesúvisia a nie sú primerané k predmetu zákazky, finančná oprava 5 % až 25 %**
- **Technické špecifikácie predmetu zákazky sú diskriminačné, finančná oprava 5 % až 25 %**
- **Nedostatočne opísaný predmet zákazky, finančná oprava 5 % až 10 %**
- **Porušenie povinnosti zadávať podlimitnú zákazku na nákup tovarov, alebo služieb, ktoré nie sú intelektuálnej povahy, bežne dostupných na trhu, prostredníctvom elektronického trhoviska, finančná oprava 5 %**

Najčastejšie typy porušení a % sadzby finančných opráv podľa prílohy č. 2 k MP CKO č. 5

- Vyhodnocovanie ponúk uchádzačov/žiadostí o účasť záujemcov v rozpore s podmienkami účasti uvedenými v oznámení a súťažných podkladoch a/alebo vyhodnocovanie ponúk uchádzačov v rozpore s kritériami na vyhodnotenie ponúk a pravidlami na ich uplatnenie, finančná oprava 5 % až 25 %
- Nedodržiavanie zásady transparentnosti a/alebo rovnakého zaobchádzania počas postupu zadávania zákazky, finančná oprava 5 % až 25 %
- Odmietnutie mimoriadne nízkej ponuky, finančná oprava 25 %
- Konflikt záujmov, finančná oprava 100 %
- Podstatná zmena častí podmienok uzatvorenej zmluvy oproti častiam obchodných podmienok uvedených v oznámení alebo v súťažných podkladoch, finančná oprava 25 % z ceny zmluvy plus hodnota dodatočných výdavkov z plnenia zmluvy vychádzajúcich z podstatných zmien zmluvy

Najčastejšie typy porušení a % sadzby finančných opráv podľa prílohy č. 2 k MP CKO č. 5

- **Zníženie rozsahu zákazky, finančná oprava je hodnota zníženia rozsahu + 25 % z hodnoty konečného rozsahu (iba ak zníženie v rozsahu zákazky je podstatné)**
- **Zákazka na doplňujúce stavebné práce, tovary alebo služby bola zadaná v rozpore s pravidlami podľa § 18 zákona č. 343/2015 Z. z., finančná oprava 100 % z hodnoty dodatočnej zákazky; v prípade, že všetky dodatočné hodnoty stavebných prác/tovarov/služieb v dodatočných zákazkách nepresahujú 20 % z hodnoty pôvodnej zákazky a súčasne táto hodnota dodatočných zákaziek sama o sebe nepredstavuje hodnotu nadlimitnej zákazky, môže byť finančná oprava znížená na 25 % z hodnoty dodatočnej/dodatočných zákaziek.**

.....

Najčastejšie nedostatky vo verejnom obstarávaní – Zhrnutie

- neprimerané a diskriminačné **podmienky účasti**, diskriminačné **požiadavky na predmet zákazky**,
- absencia podkladov k určení **predpokladanej hodnoty zákazky**,
- nedostatky vo **vyhodnocovaní** splnenia podmienok účasti a požiadaviek na predmet zákazky v porovnaní s pravidlami, ktoré si prijímateľ určil v oznámení o vyhlásení verejného obstarávania a v súťažných podkladoch,
- **neopodstatnené vylúčenie** uchádzača z verejného obstarávania,
- účelové **rozdelenie** predmetu zákazky s cieľom vyhnúť sa prísnejšiemu postupu verejného obstarávania alebo zahrnutie dodávky tovaru alebo poskytnutia služieb, ktoré nie sú nevyhnutné na splnenie zmluvy na stavebné práce do zákazky verejného obstarávania na stavebné práce,
- **zmluva, uzavretá ako výsledok verejného obstarávania, nie je v súlade** so súťažnými podkladmi a ponukou predloženou úspešným uchádzačom,
- neoprávnené uzavretie **dodatkov k zmluve, neoprávnené použitie priameho rokovacieho konania**
- **dohody obmedzujúce súťaž** vo verejnom obstarávaní,
- **konflikt záujmov** medzi uchádzačom a verejným obstarávateľom;

Konflikt záujmov vo verejnom obstarávaní

Čo rozumieme pod konfliktom záujmov?

- **Konflikt záujmov** zahŕňa prinajmenšom každú situáciu, keď osoby na strane verejného obstarávateľa alebo poskytovateľa obstarávacích služieb konajúceho v mene obstarávateľa, ktorí sú **zapojení do vykonávania postupu obstarávania alebo môžu ovplyvniť výsledok tohto postupu** (bez nutnosti ich priameho zapojenia), **majú priamo alebo** nepriamo finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem, ktorý možno vnímať ako ohrozenie ich nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom VO.
- **Konflikt záujmov: verejný obstarávateľ vs. uchádzač**

Povinnosti verejného obstarávateľa na vylúčenie konfliktu záujmov

- **Verejný obstarávateľ je povinný zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť čestnú hospodársku súťaž alebo porušiť princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie a princíp transparentnosti.**
- **Verejný obstarávateľ je povinný prijať primerané opatrenia a uskutočniť nápravu, ak identifikuje konflikt záujmov, a to najmä vylúčiť zainteresovanú osobu z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania alebo upraviť jej povinnosti a zodpovednosti s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov.**
- **Subjekt uskutočňujúci verejné obstarávanie je povinný sa riadne a preskúmateľne vysporiadať so zistenými skutočnosťami, ktoré zakladajú možný konflikt záujmov, a to v závislosti od štádia, v ktorom sa predmetné VO nachádza. V prípade výkonu dohľadu Úradom pre verejné obstarávanie znáša dôkazné bremeno subjekt uskutočňujúci verejné obstarávanie.**

Úprava konfliktu záujmov podľa zákona č. 25/2006 Z. z. („starý“ zákon o VO)

- Absencia všeobecnej úpravy konfliktu záujmov v zákone č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní → „slabá“ rozhodovacia prax
- Čiastočná úprava vecne súvisiaca s konfliktom záujmov bola upravená iba v ustanovení **§ 40** a týka sa členom komisie zriadenej za účelom vyhodnotenia ponúk.
- *„Členom komisie nesmie byť osoba, ktorá je alebo v čase jedného roka pred vymenovaním za člena komisie bola*
 - a) *uchádzačom, ktorým je fyzická osoba,*
 - b) *štatutárnym orgánom, členom štatutárneho orgánu, členom dozorného orgánu alebo iného orgánu uchádzača, ktorým je právnická osoba,*
 - c) *spoločníkom alebo členom právnickej osoby, ktorá je uchádzačom alebo tichým spoločníkom uchádzača,*
 - d) *zamestnancom uchádzača, zamestnancom záujmového združenia podnikateľov, ktorého je uchádzač členom,*
 - e) *zamestnancom ÚVO, okrem zákaziek zadávaných výlučne pre vlastné potreby ÚVO.“*

Dôvod zamerania pozornosti na konflikt záujmov vo verejnom

- Konflikt záujmov → auditné zistenia EK
- **vydanie rozhodnutie EK zo dňa 19.12.2013 č. C(2013) 9527**, ktorým Komisia schválila usmernenie o určení finančných opráv → obsahuje prvýkrát ako samostatný typ porušenia „konflikt záujmov“
- Typ porušenia č. 21 **„Konflikt záujmov“**: Konflikt záujmov na strane verejného obstarávateľa/prijímateľa **preukázaný** zodpovedným súdnym alebo **úradným orgánom** („established conflict of interest“).
- Finančná oprava **100% !!! bez možnosti zníženia**

Kto bude úradným orgánom, ktorý rozhodne o konflikte záujmov ?

- Konflikt záujmov **preukázaný zodpovedným úradným orgánom?**
- Kto bude úradným orgánom v rámci SR?
- zriadená pracovná skupina pre konflikt záujmov → úradným orgánom bude **Úrad pre verejné obstarávanie**, v prípade auditných zistení EK/EDA a pri zákazkách s nízkou hodnotou **riadiaci orgán**
- Zákon č. 25/2006 Z. z. („starý“ zákon o VO) → konkrétna úprava absentuje → ÚVO v prípade identifikovania konfliktu záujmov spája zistenie s **porušením základných princípov verejného obstarávania podľa § 9 ods. 3**, a to najmä princípom transparentnosti a rovnakého zaobchádzania.

Metodické usmernenia ÚVO

- **ÚVO v metodických usmerneniach odporúča verejnému obstarávateľovi preveriť, či účasťou uvedeného uchádzača vo verejnom obstarávaní nedošlo k porušeniu princípu rovnakého zaobchádzania s uchádzačmi alebo záujemcami, a teda či v danom verejnom obstarávaní nedošlo k zvýhodneniu takéhoto subjektu oproti ostatným potenciálnym uchádzačom alebo záujemcom. Zo strany verejného obstarávateľa je teda namieste posúdiť, či uchádzačovi nevznikla neoprávnená výhoda, ktorá by mohla deformovať hospodársku súťaž.**

Rozhodovacia prax ÚVO – kontrola zákaziek

- **Protokol o výsledku kontroly zo dňa 29.2.2016:**
- ✓ „Kontrolovaný postupoval v rozpore s § 40 ods. 7 zákona o verejnom obstarávaní a zároveň so základnými princípmi verejného obstarávania upravenými v ustanovení § 9 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, a to s dôrazom na princíp transparentnosti, keď sa **v procese verejného obstarávania nezaoberal existenciou potenciálneho konfliktu záujmov.**“
- ✓ „Verejný obstarávateľ je povinný v každom prípade overiť existenciu prípadných konfliktov záujmov a prijať vhodné opatrenia na to, aby im zabránil, odhalil ich a odstránil.“
- ✓ „Kontrolná skupina má v predmetom prípade za preukázané, že vyššie identifikované skutočnosti, resp. **skutkový stav zakladá existenciu potenciálneho konfliktu záujmov.**“

Rozhodovacia prax ÚVO – iný prípad, rovnaký záver

- **Protokol o výsledku kontroly zo dňa 29.9.2015:**
- ✓ „Kontrolovaný postupoval v rozpore so základnými princípmi verejného obstarávania upravenými v ustanovení § 9 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, a to s dôrazom na princíp transparentnosti, keď sa **v procese verejného obstarávania nezaoberal existenciou potenciálneho konfliktu záujmov.**“
- ✓ „Kontrolná skupina konštatuje, že identifikované skutočnosti, resp. **skutkový stav zakladá existenciu potenciálneho konfliktu záujmov.**“
- ✓ „... z predloženej dokumentácie **nevyplýva, že by sa kontrolovaný existenciou potenciálneho konfliktu záujmov vo vzťahu k úspešnému uchádzačovi v procese daného postupu zadávania zákazky zaoberal a v prípade jeho existencie následne prijal vhodné opatrenia na jeho odstránenie.**“

Konflikt záujmov podľa Usmernenia EK a podľa rozhodovacej praxe ÚVO ... rozdiely

- „Konflikt záujmov“ podľa Usmernenia EK
k určovaniu finančných opráv: Konflikt záujmov na strane verejného obstarávateľa/prijímateľa **preukázaný** zodpovedným súdnym alebo úradným orgánom („established conflict of interest“)
- Konflikt záujmov podľa rozhodovacej praxe ÚVO:
 - ✓ „ ... Kontrolovaný sa nezaoberal existenciou **potenciálneho konfliktu záujmov.**“
 - ✓ „Kontrolná skupina konštatuje, že identifikované skutočnosti, resp. skutkový stav zakladá existenciu **potenciálneho konfliktu záujmov.**“

Potenciálny (možný) vs. preukázaný konflikt záujmov ... čo hovorí EK ?

- ❑ CKO vypracoval žiadosť o stanovisko na EK vo veci postupu v prípade identifikácie **potenciálneho konfliktu záujmov** („potential conflict of interest“) → väčšina zistení RO, ÚVO sa týka „iba“ potenciálneho konfliktu záujmov, keď sa nájde určitý typ prepojenia medzi verejným obstarávateľom a uchádzačom alebo subdodávateľom uchádzača (napr. cez tretie spoločnosti).
- ❑ Cieľom žiadosti bolo získať súhlas na uplatňovanie menej prísnych sadzieb finančných opráv (menej ako 100%) v prípade zistení k možnému konfliktu záujmov.
- ✓ **Odpoveď EK z 15.7.2016:** ... *Application of lower rates of correction by the Member State for conflict of interests is not in line with these guidelines (annex to the Commission Decision C(2013) 9527). Only established conflicts of interest are dealt with in the guidelines and the „potential“ conflict of interest is not mentioned.*

...

???

Hranica medzi potenciálnym a preukázaným konfliktom záujmov na príklade otec a syn?

- ❑ EK ďalej vo svojom stanovisko zo dňa 15.7.2016 pokračuje a uvádza príklad posúdenia hranice medzi potenciálnym a preukázaným konfliktom záujmov na príklade prepojenia **otec vs. syn**:
- ✓ *An example would be the family relationship between the person acting on the behalf of the contracting authority (father) and the owner of one of the bidders (son). ... If in this example, **the father did not declare his conflict of interest and remove himself from all activities related to this public procurement, then the potential conflict of interest would become an actual conflict of interest** in the context of Article 24 of Directive 2014/24/EU. Once a conflict of interest is established, a correction of 100 % is applicable according to guidelines.“*
- ❑ **Záver???** potenciálny konflikt záujmov sa stáva preukázaným, ak zainteresovaná osoba nebola vylúčená z procesu prípravy a realizácie verejného obstarávania ???

Z ďalšej rozhodovacej praxe ÚVO ...

- **„Verejný obstarávateľ nemôže zamietnuť žiadosť o účasť alebo ponuku hospodárskeho subjektu bez toho, aby tento mal možnosť preukázať, že za daných okolností nemohla uvedená situácia spôsobiť deformovanie súťaže. Zamietnuť žiadosť o účasť alebo ponuku možno takejto osobe **len v prípade preukázania existencie výhody**. Vyššie uvedenej problematiky sa nepriamo týka aj rozsudok Súdneho dvora Európskej únie v spojených prípadoch C-21/03 a C-34/03 *Fabricom SA* proti Belgickému štátu zo dňa 3. marca 2005 a rozsudok ESD z roku 2015 **T-403/12 *Intrasoft International SA*****
- ❑ **Možný záver → v prípade konfliktu záujmov nepostačuje identifikácia možného konfliktu záujmov, ale je potrebné preukázať existenciu **výhody pre uchádzača** a s tým spojené **deformovanie čestnej hospodárskej súťaže**.**

Z rozhodovacej praxe – auditné zistenia

- **konflikt záujmov u OSO (odborne spôsobilá osoba na VO), ktorá pripravila súťažné podklady a zároveň bola zamestnancom úspešného uchádzača;** potvrdené zo strany ÚVO v protokole o výkone kontroly.
- **nedodržanie princípu transparentnosti a rovnakého zaobchádzania, nakoľko dvaja uchádzači pripravili požadované podklady k verejnému obstarávaniu (ponuky) skôr, resp. v ten istý deň, ako bola zverejnená výzva** na predkladanie ponúk na webovom sídle prijímateľa.
- **konflikt záujmov medzi úspešným uchádzačom a prijímateľom** (ich ekonomické prepojenia cez tretie spoločnosti), čoho dôkazom je aj to, že prijatá ponuka mala na 100% zhodnú rozpočtovú štruktúru, ako bola štruktúra uvedená v žiadosti o NFP.
- **identifikovaný konflikt záujmov**, keď predseda komisie zriadenej za účelom vyhodnotenia ponúk bol zamestnancom spoločnosti, ktorá sa ako jediná prihlásila do VO a uspela.

CKO a konflikt záujmov = MP CKO č. 13

- **MP CKO č. 13 k posudzovaniu konfliktu záujmov vo verejnom obstarávaní**
- ✓ Definícia konfliktu záujmov
- ✓ Definícia zainteresovanej osoby
- ✓ **Určenie „úradného orgánu“ → RO a ÚVO**
- ✓ Postup RO pri identifikovaní konfliktu záujmov
- ✓ Príklady konfliktu záujmov
- ❑ CKO metodicky usmerňuje riadiace orgány v oblasti kontroly VO
→ usmerňovanie v oblasti posudzovania konfliktu záujmov

Príklady konfliktu záujmov z MP CKO č. 13

- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň členom štatutárneho orgánu obstarávateľa.
- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je **blízkou osobou** štatutárneho orgánu obstarávateľa.
- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je obchodný partner člena štatutárneho orgánu obstarávateľa (napr. členovia štatutárneho orgánu majú majetkové prepojenie v tretej firme, spolumajitelia tretej firmy).
- Člen štatutárneho orgánu úspešného uchádzača je zároveň zamestnancom obstarávateľa alebo pre neho pracuje na základe živnostenského oprávnenia.
- Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca úspešného uchádzača s predstaviteľmi obstarávateľa na iných projektoch.
- Spolupráca člena štatutárneho orgánu/zamestnanca obstarávateľa s budúcim úspešným uchádzačom v etape prípravy verejného obstarávania.

Aktualizácia MP CKO č. 13 – ako preukázať, že zistenie k potenciálnemu konfliktu záujmov nemohlo mať vplyv na výsledok VO ???

- **Základné pravidlo ! Finančné opravy sa uplatňujú iba za také zistenia, ktoré mali alebo mohli mať vplyv na výsledok VO**
- **Je možné uplatniť pravidlo, podľa ktorého ak verejný obstarávateľ dostatočne preukáže, že v prípade identifikovania zistenia k potenciálnemu konfliktu záujmov, nebola narušená čestná hospodárska súťaž, a teda zistenie nemalo ani nemohlo mať vplyv na výsledok verejného obstarávania, finančná oprava sa neuplatňuje???**
- **Ako to verejný obstarávateľ môže preukázať, aby to bolo overiteľné ???**

Úprava konfliktu záujmov v novej smernici EP a Rady

- Podľa článku 24 smernice č. 2014/24/EÚ zo dňa 26. 02. 2014 „Členské štáty zabezpečia, aby verejní obstarávatelia **prijali vhodné opatrenia na účinné predchádzanie konfliktom záujmov**, ktoré vznikajú pri vykonávaní postupov obstarávania, ako aj ich identifikáciu a nápravu, aby sa zabránilo akémukoľvek narušeniu hospodárskej súťaže a aby sa zabezpečilo rovnaké zaobchádzanie so všetkými hospodárskymi subjektmi.“
- „Pojem konflikty záujmov zahŕňa prinajmenšom každú situáciu, keď **zamestnanci verejného obstarávateľa alebo poskytovateľa obstarávacích služieb** konajúceho v mene verejného obstarávateľa, ktorí sú zapojení do vykonávania postupu obstarávania alebo môžu ovplyvniť výsledok tohto postupu, **majú priamo alebo nepriamo finančný, ekonomický alebo iný osobný záujem**, ktorý možno vnímať ako ohrozenie ich nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s daným postupom obstarávania.“

Úprava konfliktu záujmov v novom zákone o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z.z. (§ 23)

(1) Verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní zabezpečiť, aby vo verejnom obstarávaní nedošlo ku konfliktu záujmov, ktorý by mohol narušiť alebo obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania.

(2) Konflikt záujmov zahŕňa najmä situáciu, ak zainteresovaná osoba, ktorá môže ovplyvniť výsledok alebo priebeh verejného obstarávania, má priamy alebo nepriamy finančný záujem, ekonomický záujem alebo iný osobný záujem, ktorý možno považovať za ohrozenie jej nestrannosti a nezávislosti v súvislosti s verejným obstarávaním.

Úprava konfliktu záujmov v novom zákone o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z.z. (§ 23)

(3) Zainteresovanou osobou je najmä

- a)** zamestnanec verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorý sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo iná osoba, ktorá poskytuje verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi podpornú činnosť vo verejnom obstarávaní a ktorá sa podieľa na príprave alebo realizácii verejného obstarávania alebo
- b)** osoba s rozhodovacími právomocami verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, ktorá môže ovplyvniť výsledok verejného obstarávania bez toho, aby sa nevyhnutne podieľala na jeho príprave alebo realizácii.

Úprava konfliktu záujmov v novom zákone o verejnom obstarávaní č. 343/2015 Z.z. (§ 23)

(4) **Zainteresovaná osoba oznámi verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi akýkoľvek konflikt záujmov vo vzťahu k hospodárskemu subjektu, ktorý sa zúčastňuje prípravných trhových konzultácií, záujemcovi, uchádzačovi, účastníkovi alebo dodávateľovi bezodkladne po tom, ako sa o konflikte záujmov dozvie.**

(5) **Verejný obstarávateľ a obstarávateľ sú povinní prijať primerané opatrenia a vykonať nápravu, ak zistia konflikt záujmov. Opatreniami podľa prvej vety sú najmä vylúčenie zainteresovanej osoby z procesu prípravy alebo realizácie verejného obstarávania alebo úprava jej povinností a zodpovednosti s cieľom zabrániť pretrvávaniu konfliktu záujmov.**

Návrh nového zákona o verejnom obstarávaní zároveň umožňuje, aby verejný obstarávateľ **vylúčil z verejného obstarávania uchádzača alebo záujemcu, ak konflikt záujmov nemožno odstrániť inými účinnými opatreniami (§ 40 ods. 6 písm. f).**

Odporúčanie pre prijímateľov vo väzbe na konflikt záujmov

- odporúča sa **prijatie vnútorného predpisu alebo interného riadiaceho aktu**, ktorý zmapuje procesy verejného obstarávateľa súvisiace s prípravou a realizáciou verejného obstarávania vo väzbe na možnosť vzniku konfliktu záujmov.
- **zaoberať sa** v každom jednotlivom prípade možným konfliktom záujmov !!!
- akýkoľvek možný **konflikt záujmov** musí byť na úrovni prijímateľa **pomenovaný a zdokumentovaný**, vrátane odôvodnenia (napr. v zápisnici z vyhodnotenia ponúk), prečo podľa prijímateľa identifikovaný možný konflikt záujmov nemohol obmedziť hospodársku súťaž alebo porušiť princíp transparentnosti a princíp rovnakého zaobchádzania

... ďalšie odporúčania pre prijímateľov vo väzbe na možný konflikt záujmov

- pri plánovaní VO určiť relevantné zainteresované osoby a zabezpečiť ich poučenie vo väzbe na možný konflikt záujmov
- **Formulár ku konfliktu záujmov** – vzor ÚVO (vyjadrenie zainteresovanej osoby, právomoci vo väzbe na VO, podpis zainteresovanej osoby a pod.)
- **Formulár sa odporúča vyplniť aj opakovane v závislosti od jednotlivých krokov vo verejnom obstarávaní** → napr. vypracovanie súťažných podkladov, vyhodnocovanie ponúk, súčinnosť na uzavretie zmluvy
- ❑ Vyššie uvedený postup môže ochrániť prijímateľa pred rizikom uplatnenia **100 %** finančnej opravy, nakoľko Rozhodnutie EK a MP CKO č. 5 za konflikt záujmov **neumožňuje znížiť % sadzbu finančnej opravy.**

*... A na záver zoznam rozhodnutí Európskeho
súdneho dvora týkajúcich sa konfliktu záujmov:*

- 1) spojené veci C-21/03 a C-34/03 Fabricom SA
- 2) C-213/07 Michaniki AE
- 3) T-160/03 AFCon
- 4) T-195/05 Deloitte
- 5) T-277/97 Ismeri Europa Srl
- 6) C-315/99 Ismeri Europa Srl
- 7) T-403/12 Intrasoftware International SA

Ďakujeme za pozornosť ☺

Mgr. Branislav Hudec

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

02/2092 8102

branislav.hudec@vicepremier.gov.sk

Mgr. Robert Kramár

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu

02/2092 8060

robert.kramar@vicepremier.gov.sk

